

der ligger i Grundlovens § 91 om, at Kommunerne skulle have Ret til selvstændig at styre deres egne Anliggender. For Borgmestrenes egen Skyld tror jeg ogsaa, det vil være heldig at gennemføre en saadan Lov som denne, thi naar vedkommende er en Mand, der egner sig til Bladsen og er i Besiddelse af de Kvalifikationer, som maa forlanges, for at han kan lede og styre et Byraad og udføre dets Beslutninger o. s. v., er der ikke det mindste til Hinder for, at han kan blive valgt ind i Byraadet efter vort Forslag, og hvis han, om jeg saa maa sige, fik et bredere Grundlag under Fødderne, vilde der blive et bedre Tillidsforhold, end det nu mange Gange er Tilfældet. Stillingen vilde blive langt mere behagelig for vedkommende Borgmester, om han var valgt paa denne Maade. En anden Indvending, der ogsaa maaste vil blive gjort mod Forslaget, er Hensynet til Befolkningen. Men det forekommer mig, at heller ikke denne Indvending kan have synderlig meget paa sig. Naar selv de mindste Landkommuner have Raad til selv at lønne Formændene for de kommunale Raad, forekommer det mig ogsaa, at Byerne maa kunne have Raad dertil, thi Byerne maa dog i Almindelighed ikke betragtes som mere forarmede end Landet. Tværtimod peger efter min Mening Forholdet i den stik modsatte Retning. Da Forslaget flere Gange har været til Behandling her i Tinget, og da det er saa let overskueligt, som det er, skal jeg, som saat, ikke komme ind paa en Omtale af selve Lovforslaget. Kun skal jeg endnu fremhæve, at den daværende Indenrigsminister, den nuværende Trafikminister under Behandlingen af denne Sag for 2 Aar siden udtalte, at det Forhold, som nu fandt Sted med en kongevalgt Borgmester, var et ganske midlertidigt Forhold, det var man alle enige om. Nu have vi Forslagsstillere tænkt os, at Tiden maaste være inde. Da jo alt synes at tyde paa, at man er kommen ind i en mere rolig Periode, hvor man fra alle Sider taler om, at man vil arbejde, at man vil Reformere, nære vi det Haab, at vi nu kunne byde Byerne denne Haandsrækning og opfylde det billige og retfærdige Krav, vi mene, at de maa have paa at blive ligestillede med Landets øvrige Kommuner. Jeg skal derfor paa dette Stadium kun anbefale Sagen paa ny til det høje Ting og udtale det Haab, at denne Sag, der har været fremsat, jeg tror 3 Gange tidligere her i Tinget, nu en Gang maa finde sin Løsning. Det er, som sagt, et billigt og retfærdigt Krav, som Byerne have paa, at vi imødetomme dem paa dette Punkt.

Indenrigsministeren (Hørring):

Dette Lovforslag er jo ligehdende med et Forslag, som i forrige Rigsdagssamling var til første Behandling, efter at jeg havde tiltraadt som midlertidig Indenrigsminister. Jeg fik ikke den Gang Lejlighed til at udtale mig om Forslaget, og jeg skal derfor gøre det nu. Den ærede Ordfører har henvist til, at dette Forslag skulde være en Opfyldelse af, jeg tror endog ogsaa han nævnedes, to Grundlovsparagraffer, §§ 71 og 91. Hvad Grundlovens § 71 angaar, skal jeg lade den ligge. Den vedrører kun en Omordning af Retsvæsenet. Men med Hensyn til Bestemmelsen i § 91, som jo gaar ud paa, at Kommunerne skulle have Ret til under Statens Tilsyn selvstændig at styre deres Anliggender, og at denne Ret skal ordnes ved Lov, skal jeg henvise til, at denne Grundlovsparagraf er bleven opfyldt for Kommunerne ved Lovene af 1867 og 1868. Landkommunerne fik deres Ordning ved Loven af 6te Juli 1867, og da blev Forholdet ordnet saaledes, at de store Banskommuner fik en kongevalgt Formand til at staa i Spidsen for Repræsentationen, nemlig Amtmanden, der kom til at staa i Spidsen for Amtsrådet. Derimod fik de smaa Landkommuner Ret til selv at vælge deres Formand, men blev til Gengæld stilledes under særligt Tilsyn af Amtsrådet. Ved Lov af 26de Maj 1868 blev den nævnte Grundlovsparagraf gennemført for Købstadkommunernes Vedkommende, og Forholdet blev da ordnet saaledes, at de fik en kongevalgt Borgmester, der tillige skulde være Formand i Byraadet. Denne Ordning er en Udførelse af Grundlovsparagraffen, og man kan have saa mange Indvendinger, som man vil, mod denne Ordning, man kan mene, at den er mere eller mindre heldig, det er noget, som staar enhver frit for, men hvad der ikke kan nægtes, er, at den Rigsdag, som har behandlet og vedtaget Loven af 26de Maj 1868, har udført Grundlovsbestemmelserne angaaende Kommunerne selvstyre. Det kan slet ikke benægtes, og man maa virkelig ogsaa finde sig i, at dette gøres gældende. Man kan ikke begynde med nu at henvise til Grundlovsparagraffen igen og under Paaberaabelse af den forlange en Omordning for Kommunerne Vedkommende. Derimod kunde den ærede Ordfører jo nok henvise til Købstadkommunallovens § 2, for saa vidt som den selv har en Anthynding af, at den Ordning, som saaledes blev truffen for Købstadkommunerne Vedkommende, skulde være midlertidig, og det er vist ogsaa dette, den tidligere Indenrigsminister har henvist til, naar han